

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA VALLFÖRENINGEN – verksamhetsåret 1 juli 2014–30 juni 2015

Föreningens styrelse

Under verksamhetsåret 2014/2015 har styrelsen haft följande sammansättning:

Itte Weidman, Flassbo gård, Malmköping	ordförande
Anna Carlsson, Skogsgård, Getinge	v. ordförande
Nilla Nilsson-Linde, SLU, Uppsala	sekreterare
Lars Jakobsson, Blyberga, Lillkyrka	kassör
Per Rudengren, Harpsund, Mellösa	
Gunnar Liljebäck, Östra Stråkan, Överkalix	
Jan Jansson, Dalstorp	

Suppleanter:

Maria Wahlquist, Lagestorp 96, Vallåkra
Rolf Spörndly, SLU, Uppsala
Kjell Sandahl, Vasen, Nye
Göran Lindgren, Norra Fjöle, Östtomta, Klässbol
Christer Larsrud, By 1721, Krokomb
Linda af Geijersstam, Färjestaden

Revisorer

Revisorer har varit Tobias Andersson, Falkenberg och Lars-Erik Josephson, Vallerstad, Värnamo med Karl Johan Jönsson, Klågerup och Magnus Halling, Uppsala som suppleanter.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Anders Nilsson, Hökmark, Lövånger, sammankallande, Kjell Ivarsson, Stockholm, Thomas Karlberg, Gårdeby, Söderköping, Lars Olsson, Hjälmared, Eslöv och Marjo Lilja, Lilla Hult, Färjestaden.

Målsättning

Föreningen skall inspirera till en intensiv verksamhet på vallområdet inom ramen för de resurser som finns samt verka för utökade resurser. Verksamheten skall utgå från lantbrukarnas behov och gälla hela företaget. Samarbeta mellan olika organisationer som arbetar inom grovfodersektorn skall främjas. Föreningen skall främja forskning, försöksverksamhet och rådgivning.

Följande målsättningar skall vara vägledande för **styrelsens** arbete:

* Sköta medlemsvården

- Lokalföreningen är central för medlemsvårningen. Styrelsen skall stötta lokalföreningarna och kommunikationen dem emellan samt verka för bildandet av nya föreningar.
- Ökad kännedom om föreningens existens behövs för medlemsvårning.

* Identifiera angelägna kunskapsluckor

- Styrelsen skall identifiera och belysa problemområden som kan fokuseras vid t.ex. seminarier, års- och sommarmöten.
- Styrelsen skall verka för att vallföreningen får medverka vid prioriteringen av medel till forsknings- och försöksverksamhet på grovfoderområdet.

* Förmedla kunskap

- Styrelsen skall förmedla aktuell kunskap och erfarenheter från såväl forskningen som praktiken via t.ex. Svenska Vallbrev för att få fler duktiga grovfoderproducenter.
- Styrelsen skall informera samhället, t.ex. politiker, om aktuella frågor med vallanknytning.
- Exempel på upplysningsverksamhet är annonsering av olika typer av utbildningar på grovfoderområdet.

Styrelsemöten

Styrelsen har under verksamhetsåret förutom årsmötet haft åtta protokollförda sammanträden, varav fyra telefonmöten. Till fysiska möten kallas regelmässigt samtliga suppleanter medan de till telefonmöten kallas vid behov.

Årsmötet

Svenska Vallföreningen höll sitt årsmöte (bil. 1) i samband med ett seminarium som samlade ett trettiotal medlemmar. **Anna Carlsson**, Svenska Vallföreningens vice ordförande, öppnade mötet varefter **Mats Marklund**, ordförande i Västerbottens vallförening, hälsade välkommen och sekreterare **Lars Ericson** ledde seminariet. Ett utförligt referat från årsmötesseminariet har publicerats i Svenska Vallbrev 2014:7 och på hemsidan www.svenskavall.se

Först ut av de föredragande var **Mårten Hetta**, prefekt vid institutionen, med en presentation av verksamheten med fokus på vall och grovfoder som antagit målet att ha bästa grovfoderforskningen i Europa. Forskningsområdet spänner över hela kedjan från fält till produkt dvs. ända fram till matbordet. Försöksledare **Kent Dryler** med ansvar för fältforskningen presenterade ett antal långliggande försök. Effekter av grödor, växtföljder och odlingsåtgärder inom jordbruket blir påtagliga först på lång sikt. Det gäller t.ex. bördighet, ogräsflora, ekologiska balanser, växtnärläckage och markmikrobiologi. Det äldsta kvarvarande försöket på Offer startade 1957 och på Röbbäcksdalen 1962. Ett exempel på nya tillämpningar är den pågående klimatförändringen. Aktuellt är bl.a. studier som behandlar kolets kretslopp och effekter av klimatets variation på produktionen. **Mohammad Ramin** berättade om sitt ämnesområde som rör metanemissioner hos mjölkkor. Genom modellering och senare validering undersöks faktorer som påverkar metanavgången i olika typiska foderstater. En konkret slutsats är att hög smältbarhet i fodret ökar metanproduktionen

medan tillsatt fett dämpar. **Sophie Krizsan** utvärderar de nordiska modeller som används för att skatta konsumtionen till mjölkkor. Enligt henne överskattas den totala konsumtionen i konsumtionsmodellen NorFor, framförallt vid stora foderintag. Docent **Anne-Maj Gustavsson** hade försett sig med lupp och visade i bild hur gräsplantornas yttre och inre egenskaper påverkar vallens näringsvärde. I praktiken ska kunskaperna användas för att välja rätt skördetidpunkt så att man inte tappar volym med för tidig skörd eller löper risk att tappa smältbarhet genom för sen skörd. **Lars Ericson** visade med resultat från långliggande vallförsök hur innehållet av kol i marken påverkas av vallen i växtföljden. Stora skillnader i kolinnehåll kan påvisas efter trettio års odling beroende på växtföljd och tidigare odlingshistoria. Exempelvis visar mulljordarna på försöksgården Röbäcksdalen ständigt sjunkande kolinnehåll.

Därefter fick deltagarna ta del av det aktuella läget inför den nya jordbrukspolitiken från 2015. **Sofia Björnsson**, jordbrukspolitisk expert på LRF, beskrev såväl gårdsstödet som landsbygdsprogrammet samt de överväganden som görs och de regler som är på gång. Som avslutning på seminariedelen gav delar av styrelsen en rapport i ord och bild från sitt deltagande i EGF 2014 (European Grassland Federation) i Wales i september.

Årsmötesbeslut

På årsmötet omvaldes Nilla Nilsson-Linde och Gunnar Liljebäck som ordinarie ledamöter för tre år med Rolf Spörndly och Christer Larserud som suppleanter. Jan Jansson omvaldes som ordinarie ledamot för ett år. Till ordinarie revisor för räkenskapsåret 2014/2015 omvaldes Tobias Andersson, Falkenberg och nyvaldes Lars-Erik Josephson, Värnamo då Anders Eriksson, Åtvidaberg hade avböjt omval. Till suppleanter nyvaldes Karl Johan Jönsson, Klågerup och omvaldes Magnus Halling, Uppsala för ett år.

Föreningen redovisade ett underskott för verksamhetsåret 2013/2014 på 31 591 kr. Budgeten för verksamhetsåret 2014/2015 fastställdes med ett överskott på 19 460 kr förutsatt att 80 % av befintliga samt 60 % av nyvärvade medlemmar förblir medlemmar även under nästa verksamhetsår. Årsmötet beslutade även att höja medlemsavgifter från 350 kr till 400 kr/år varav 100 kr ska gå till lokalföreningen,

Lokalföreningar

Svenska Vallföreningen har nu sammanlagt 16 lokalföreningar då Västmanlands lokalförening valt att upphöra. Samordning med närliggande lokalföreningar diskuteras. Exempel på verksamheter initierade eller ordnade av lokalföreningarna är fältvandringar, stallvandringar, gårdsvandringar, betesmarksvandringar, maskindemonstrationer och studieresor, bl.a. till Borgeby Fältdagar. Flera temadagar och temakvällar har anordnats gällande t.ex. bete, stallgödsel, markpackning, kalkning, arter, sorter och fröblandningar, majs, ensilering, höberedning, ekonomi, skador av vildsvin, majs, Grovfoderverktyget, demonstration av vallförsök etc. I ett flertal fall har man samarbetat med rådgivningsföretag, maskinföretag, företag som marknadsför insatsvaror, Naturbruksgymnasier samt Länsstyrelsen. Några vallföreningar har medverkat på utställningar.

Då styrelsen funnit att lokalföreningar är nödvändiga, såväl för att öka medlemsantalet som för att få den aktivitet som medlemmarna kräver, verkar styrelsen för att ytterligare lokalföreningar bildas. Sedan några år arbetar Västsveriges Vallförening under andra former tillsammans med HS Väst i ett speciellt Vallgille. Lars Jakobsson har också undersökt hur

Spannmålsodlarföreningen hanterar sina lokalföreningar (regioner i st.f. lokalföreningar, har styrgrupp men ingen kassör, pengar utgår från riksstyrelsen om det finns aktiviteter). Man skulle kunna tänka sig att Vallföreningen går in som medarrangör även inom områden där det inte finns en lokalförening.

Medlemmar

Antalet medlemmar vid bokslutsdagen 150630 var 2 190 jämfört med 2 204 den 140630. Den 12 oktober 2015 hade föreningen 2 285 medlemmar som betalat årsavgift jämfört med 2 219 den 14 oktober 2014 (bil. 2). Detta innebär att föreningen lyckats öka medlemsantalet med 66 medlemmar trots allt färre (men större) enheter i branschen. Under verksamhetsåret genomfördes återigen medlemsvärvningskampanjer för att hålla uppe medlemsantalet, denna gång i följande områden: Uppland, Östergötland, Halland, Sjuhäradsbygden, Skaraborg, Värmland, Västmanland, Örebro, Gävleborg, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. I bilagan redovisas antalet medlemmar i de olika lokalföreningarna, eller där sådana inte finns, antalet medlemmar i länet. Det är lämpligt att värva vart fjärde år för att behålla antalet medlemmar. Styrelsen har verkat för ökat medlemsantal bl.a. genom aktiv spridning av värvningsbroschyren samt tidskriften Svenska Vallbrev. Medlemmar har också värvats i samband med olika sammankomster, t.ex. på kurser och mässor. Vidare har ett särskilt utskick gjorts från Rådde till medlemmarna i vallföreningarna i Norrlandsföreningarna på Svenska Vallföreningens bekostnad inför årsmötet i Umeå. En bred annonsering skedde också; ATL, Lantmannen, Husdjur, Nötkött och Jordbruksaktuellt.

Medlemsavgiften höjdes av årsmötet från 350 kr till 400 kr/år, varav 100 kronor har återbetalats till lokalföreningar som uppvisat minst en aktivitet utöver arrangemang i samband med årsmötet. Följande lokalföreningar uppvisade verksamhet som berättigar till 100 kr per medlem under kalenderåret 2014: Uppland, Östergötland, Skåne, Halland, Sjuhäradsbygden, Västsverige-HS tema Vall, Skaraborg, Värmland, Örebro och Västerbotten (bil. 3). I områden utan lokalföreningar kan aktiviteter i Vallföreningens intresse stödjas med bidrag. Ej utbetalda medel avsedda för lokalföreningarna skall användas dels för att initiera lokala aktiviteter, dels för att arbeta på riksplanet med information, lobbying m.m. Under verksamhetsåret har inga ansökningar om aktivitetsbidrag inkommit.

Ekonomi

Angående föreningens ekonomi hänvisas till verksamhetsårets resultat- och balansräkning. Bokföring och medlemsregister har under verksamhetsåret skötts av Rådgivarna Sjuhärad, Länghem.

Verksamheten

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har två stiftelser med anknytning till vallodling. I Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder representerades Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson med Göran Lindgren som adjungerad. I övrigt är LRF, KSLA och SLU representerade. I Stiftelsen Anders Elofsons fond representeras Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson och Göran Lindgren. I övrigt är Frö- och Oljeväxtodlarna, SLU, LRF samt KSLA representerade. Medel kan sökas senast den 15 februari och vissa år även före 1 november. Avkastningen disponeras för främjande av fondernas syften i frågor avseende odling, utfodring, ekonomi eller teknik avseende betes-, vall- och fröodlings-

sektorn. Stöd ges dels till projekt ägnade att främja dessa områden, dels till resestipendier, främst för utrikes resor. Lars Jakobsson och Göran Lindgren rapporterar kontinuerligt till styrelsen om KSLA:s beslut. KSLA delar fr.o.m. 2012 ut en belöning, Anders Elofsons medalj, till framträdande företrädare för forskning och försök, upplysning och information samt praktisk verksamhet inom områdena betes- och vallfrågor samt fröodling av vallväxter. Detta år belönades lantmästare Tore Dahlqvist för att han genom åren utvecklat en omfattande och genuin kunskap inom vallfröodling som han aktivt delat med sig av till lantbruket. Han har i flera decennier arbetat för ett av de stora utsädesföretagen i Sverige, alltid med den enskilde odlarens bästa för ögonen. Med sitt engagerade och empatiska sätt har han bidragit till att utveckla vallfröodlingen hos många lantbrukare och dessutom aktivt attraherat nya och yngre odlare, och därmed fört den svenska vallfröodlingen framåt. Belöningen delades ut vid akademiens 203:e högtidssammankomst den 28 januari 2015 i Stockholms Stadshus.

Medlemmar ur styrelsen har under verksamhetsåret medverkat vid olika lokalföreningsarrangemang. Rolf Spörndly har medverkat på årsmötesseminarium i Uppsala om effekter av korta inläggningsavbrott i plansilo, mögelsvamp i vallfoder inplastat i balar och förluster vid ensilering samt på grovfoderseminarium i Halland om olika hackselängd på grovfoder, mögel och täthet i rundbalar samt lagringsförluster vid olika packning i plansilos och hur viktigt det är med en god packning. Nilla Nilsson-Linde har medverkat på Fokuskurs – bete i Uppsala om hur vi får en tålig och högavkastande betesvall. Linda af Geijersstam har medverkat på grovfoderdag i Skåne om Grovfoderverktyget. Göran Lindgren har medverkat i en vildsvinsdag i Värmland och visat bilder på maskiner som kan användas för att återställa skadade vallar.

Lars Jakobsson har varit Svenska Vallföreningens representant i Jordbruksverkets referensgrupp för ekologiskt vallfrö. Föreningen har skrivit ett yttrande på en dispensansökan om engelskt rajgräs (bil. 4).

Linda af Geijersstam har tillsammans med Hans Hedström, Hulda Wirsén och Linda Karlsson ingått i en projektgrupp för vilken även Rolf Spörndly gjort uppdrag. Gruppens uppgift har varit att utveckla Grovfoderverktyget.se. Verktyget ska hjälpa grovfoderproducenter och rådgivare att räkna fram framför allt produktionskostnad och att dokumentera sin grovfoderodling. Jämförelsetal och en kunskapsbank i grovfoderproduktion ingår också. Grovfoderverktyget.se lanserades i samband med Vallkonferensen februari 2014 och projektet pågick till 141231, finansierades av Jordbruksverket och omfattade totalt 4 600 000 kr. Svenska Vallföreningen har lämnat synpunkter på projektet.

Nilla Nilsson-Linde har medverkat i en EU-ansökan om medel för ett tematiskt nätverk inom Horizon 2020 gällande vall, GrasslandNet. Nilla är Sveriges representant och övriga medverkande länder är Tyskland, Frankrike, Belgien, Nederländerna, Irland, Polen och Italien. Svenska Vallföreningen har skrivit ett stödande brev till förmån för projektet.

Både Anna och Anders Carlsson och Nilla Nilsson-Linde intervjuades i EU-projektet Multisward (Multi-species swards and multi-scale strategies for multifunctional grassland-based ruminant production systems) inom 7:e ramprogrammet. Det är en omfattande sammanställning över vallens roll för ekonomin i en uthållig idisslarproduktion, samt över hur vallen ger verktyg att minska miljöpåverkan och generera miljövinster, särskilt när det

gäller den biologiska mångfalden i hela Europa. Hela rapporten finns som e-bok och kan laddas ner från nätet (bil. 5).

Föreningens sommarmöte 2014 har rapporterats i media i Tidningen Husdjur, Nötkött och Jordbrukaren (bil. 6). Föreningen har beskrivit sin verksamhet genom en artikel av Lars Jakobsson i Svenska Vallbrev 2015:2; Hur arbetar vi i Svenska Vallföreningen?

Under året har föreningens arkivmaterial sorterats och därefter förflyttats från Kungsängens forskningsstation i Uppsala till Skogsgård i Getinge hos Anna Carlsson. Vidare har protokoll, verksamhetsberättelser och ekonomiska redovisningar skannats på SLU.

Svenska Vallföreningen och LRF

Svenska Vallföreningen har anslutit sig till branschrådet LRF:s Växtodlingsråd som möts två gånger/år och har en liknande funktion som diskussionsforum som Tillväxt Växtodling tidigare hade. Per Rudengren deltog 150121 i ett första möte. Under våren 2014 kontaktade LRF Vallföreningen angående ev. anslutning även till den s.k. Växtodlingsdelegationen. Föreningen skulle i så fall få betala en årsavgift på 15 000 kr som intressemedlem men skulle i gengäld få mera inflytande i olika beslutsprocesser, enligt LRF. Frågan lyftes på årsmötet i november 2014 då följande synpunkter framkom:

- det kan finnas motstridiga åsikter inom delegationen, vilket medför att t.ex. remissyttrandet kan bli tandlösa,
- Vallföreningen är en liten organisation i sammanhanget och kan därmed få svårt att göra sin röst hörd,
- risk kan finnas för kartellbildning om olika marknadsparter förhandlar vid samma bord,
- det kan i vissa fall vara en fördel med remissyttrandet från flera organisationer som framför samma åsikt,
- det är inte aktuellt att upphöra med Svenska Vallföreningen p.g.a. en ev. anslutning till Växtodlingsdelegationen. Insatsen, både personellt och finansiellt, skulle därmed bli ganska stor för en så pass liten intresseförening som Vallföreningen.
- årsmötets mening syntes vara att tills vidare avvakta i frågan men följa utvecklingen.

Nya CAP

Svenska Vallföreningen har skrivit yttrande gällande komplettering/ändring av föreskrifter om gårdsstöd (Dnr 3.4.16-8211/14, SJVFS 2014:XX) och förslag till ändring av föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2007:42) om kompensationsbidrag, miljöersättningar, miljöinvesteringar och djurens välbefinnande (Dnr 4.1.16-8568/14).

Beteskalendern

På en studieresa i samband med att Svenska Vallföreningens styrelse deltog i EGF 2007 i Gent, Belgien, uppkom idén att anpassa ett planerings- och utvärderingshjälpmedel för betesdrift som används av bl.a. belgiska lantbrukare till svenska förhållanden. Beteskalendern är en fältjournal där olika insatser och skötselåtgärder antecknas på ett överskådligt sätt. Anna Carlsson har tillsammans med Maria Wahlquist och Margareta Dahlberg utarbetat en svensk version med hjälp av finansiering från KSLA. Cissi Bjerström och Maria Wahlquist, Skånesemin, har dessutom fått medel från Länsstyrelsen Skåne för att testa

Beteskalendern hos några av sina betesintresserade bönder. Information om Beteskalendern finns på föreningens hemsida där man också kan beställa till självkostnadspris, www.svenskavall.se. Information om Beteskalendern har gått ut via Svenska Vallbrev och verktyget har även uppmärksammats vid olika utbildningar och av lantbrukspressen.

Borgeby Fältdagar

Svenska Vallföreningen medverkade den 24–25 juni 2015 för sjunde gången på Borgeby Fältdagar, som i år besöktes av 21 500 personer och där det fanns 369 utställare på plats. Maria Wahlquist höll i planeringen, men även sonen Per, Anna Carlsson, Linda af Geijerstam, Jan Jansson, Nilla Nilsson-Linde samt tre representanter från Skånes och Hallands lokalföreningar arbetade i montern. Besökarna styrdes strategiskt mot en uppställd vagn intill demonstrationsodlingen med marknadens vallväxsorter. Christer Johanssons maskinvisning var ett dragplåster och Nilla Nilsson-Linde redovisade projekt om rottröta i vallbaljväxter. Vallbrev delades ut, tröjor samt Beteskalender såldes och mässan uppfattades som den hittills bästa ur Vallföreningens synpunkt.

I anslutning till fältdagarna berättade Maria Wahlquist, Anna Carlsson, Linda af Geijerstam och Nilla Nilsson-Linde om Svenska Vallföreningens verksamhet för åtta norska rådgivare under Lars Nesheims ledning. Maria Wahlquist m.fl. från Skånesemin ordnade en studieresa under dag två.

Sommarmötet

Svenska Vallföreningens sommarmöte 140807–08 med intressanta maskin- och gårdsvisningar i trakterna av Vetlanda och Eksjö kombinerades med utställningen Vall 2014. Efter lantbruksmässan i Vreta Kloster förflyttade sig ett 40-tal medlemmar till det böljande landskapet av åkrar blandat med ekskogar, betesmarker, sjöar och djupa barrskogar i Smålands trädgård och till Wallby Säteri i Skirö. Följande dag startade tidigt med besök på Vasen i Nye där Kjell och broder Per Sandahl äger och leder ett mjölkproduktionsföretag som vid millennieskiftet installerade en av De Laval's första mjölkkningskaruseller. Idag finns 550 mjölkande kor och totalt 1 400 nötkreatur på 1 100 ha åkrar och beten inom en radie på 1,5 mil, vilket ger bygden liv. Kjell berättade om en gård i ständig utveckling sedan 1976, då han trädde in i faderns företag genom att ta över de tre kor som var dräktiga. Sedan 2010 säljs mjölken till Skånemejerier.

Resan fortsatte mot Repperda Hemman där Yngve Henriksson berättade om gården och de enorma stenmurarna samt körde med sina oxar. Gården, som har fornhistoriska anor, har brukats av Yngve sedan 1980 i tredje generation. Det uppskattas att 80–90 000 m³ sten har brutits, vilken har grundlagt markvägar och stenmurar. Yngve brukar själv 260 ha skog samt en mindre del av marken för att bl.a. föda ett 40-tal tackor. Resten, 30 ha åker och 35 ha bete, arrenderas av Leif Carlsson som föder upp ekologiska vallfodertjurar. Genom höstkalvning får de en mycket god tillväxt under betessäsongen och blir slaktmogna redan vid 14 månaders ålder.

För lunch styrdes kosan till Norrby Ängar i Eksjö där familjerna Hörlén i två generationer med Kalle i spetsen tog emot. I ett nytt stall för 80 djur föds ca 40 kalvar upp per år för slakt efter två betessäsonger och därtill hålls ca 30 tackor. Efter tidigare försäljning och distribution av köttlådor direkt till konsument säljs numera alltmera i den egna gårdsbutiken.

Sista besöket gjordes på Torsjö Säteri. Göran Källner med söner Henrik och Kristoffer har ett nybyggt kostall för 500 kor med 50 platser karusell. De är mycket engagerade vall- och majsodlare. Till gården hör 350 ha åker och 150 ha naturbete för totalt ca 1 000 djur. Efter ett par uppskattade dagar skildes deltagarna med ett särskilt tack riktat till Kjell Sandahl och hans rådgivare Per-Anders Andersson, Agroråd. Ett utförligare referat från sommarmötet har publicerats i Svenska Vallbrev 2014:5 och på hemsidan www.svenskavall.se.

Finansiering och prioritering av vallförsök

Föreningen har under året fortsatt att verka för en större förståelse för vallens ekonomiska betydelse för animalieproduktionen och behovet av resurser för forskning och utveckling. Ämnesområdet vall- och grovfoder i Fältforsk (kontaktorgan mellan SLU och externa intressenter gällande fältforskning inom jordbruksområdet) anordnar två öppna möten per år. Svenska Vallföreningen försöker bevaka dessa möten med åtminstone en representant; 141125: Maria Wahlquist och Nilla Nilsson-Linde, 150414: Anna Carlsson och Nilla Nilsson-Linde.

Svenska Vallföreningen har bevakat vad som händer med finansieringen av den tillämpade vallforskningen i samband med Stiftelsen lantbruksforskning (SLF):s omorganisation. Anna Carlsson ingår fr.o.m. hösten 2014 på enskilt mandat i branschgruppen för livsmedel (steg 1 i ansökningsprocessen). Information om alla SLF:s projekt finns i Projektbanken, www.lantbruksforskning.se.

Vallmästaren

Tidningarna Husdjur och Nötkött samt Växa Sverige, Svenska Vallföreningen och SLU har tillsammans genomfört en vallensilagetävling vid namn Vem blir årets vallmästare 2015? I tävlingen efterlyses vallodlare som lyckats med att hålla en jämn och hög vallfoderkvalitet under flera år kombinerat med en lönsam mjölk- eller köttproduktion och ett intresse för vallodling. Svenska Vallföreningen representeras av Anna Carlsson medan Nilla Nilsson-Linde och Rolf Spörndly representerar SLU i juryn.

Årets Vallmästare 2015, Henrik Wahlberg och Viktoria Luttu Wahlberg, Luttugården, Soukolojärvi, Övertorneå fick ta emot utmärkelsen vid Växa Sveriges stämma i Stufvenäs utanför Kalmar. Viktoria och Henrik har väl utarbetade strategier för sin vallproduktion genom hela kedjan. Grovfodret lägger inte bara grunden för de 70 årskorna utan också för de 120 tjurar som föds upp på gården. En bra vallskörd är avgörande för ekonomin, speciellt om man inte odlar egen spannmål. Juryns motivering löd: ”Att flera år i följd lyckas med att ta tre vallskördar i Norrbotten med god avkastning samt mycket bra och jämna värden imponerar. Midnattssolen laddar gräset och tillsammans med noggrannhet, målmedvetenhet och ett stort intresse för vallfrågor ger detta ett koncept för framgång. Fortsättning följer – på Luttugården summeras varje års erfarenheter – för att där går det alltid att göra allting bättre!”

EGF

Svenska Vallföreningen är medlem i European Grassland Federation, EGF, www.europeangrassland.org, vars uppgift är att skapa kontakt mellan de europeiska vallorganisationerna. EGF skall också ordna konferenser och symposier för att förbättra utbytet

av vetenskaplig kunskap på vallområdet. Information om EGF:s konferenser och symposier sker fortlöpande till styrelsen samt via Svenska Vallbrev till alla medlemmar.

EGF 2014 ägde rum i Aberystwyth, Wales, 8–12 september. Medel hade beviljats från KSLA för Lars Jakobssons, Göran Lindgrens samt Anna och Anders Carlssons deltagande i konferens samt studieresa 10–13 sep i Wales och England. Därutöver hade Linda af Geijerstam, Nilla Nilsson-Linde och Maria Wahlquist beviljats KSLA-medel för deltagande i konferens och kringliggande aktiviteter. EGF 2015 anordnades i Wageningen, Nederländerna, 15–17 juni 2015. Anna Carlsson, Maria Wahlquist och Rolf Spörndly deltog i en betesworkshop den 14 juni. Nilla åkte för att presentera ett betesprojekt på EGF-symposiet 15–17 juni, utöver deltagande i betesworkshop och studieresa.

BGS

Svenska Vallföreningen är medlem i British Grassland Society, BGS. Den brittiska vallföreningen ger ut tidskrifterna Grass and Forage Science och Grass Farmer, samt tillhandahåller en omfattande publikationsservice även i övrigt. Konferenser, sommar- och vintermöten inom grovfoderområdet anordnas årligen. Svenska Vallföreningens sekreterare har förmedlat information om kommande aktiviteter till styrelsen. Information samt slutsatser av intresse för svensk vallodling publiceras i Svenska Vallbrev. Föreningen har en väl utvecklad hemsida, <http://www.britishgrassland.com/>.

Svenska Vallbrev

Föreningens tidskrift trycks fr.o.m. 2008 i färg. Redaktionsgruppen har bestått av Gun Bernes, Umeå, Irène Persson, Örebro samt Nilla Nilsson-Linde. Ett åttasidigt, fyra sexsidiga och två firsidiga nummer av Svenska Vallbrev har utarbetats. Lantmännen Lantbruk och Scandinavian Seed har annonserat i alla numren och Kastellegården har annonserat i de fyra första numren. Vallbreven utkommer som posttidning med sekreteraren som ansvarig utgivare och de trycks på LH Tryck, Ulricehamn. Aktuella resultat från forskning och praktik redovisas och information om kommande eller genomförda aktiviteter förmedlas. De rikstäckande vallbreven kompletteras med lokala vallbrev i vissa områden.

Hemsida

Svenska Vallföreningens hemsida har adressen www.svenskavall.se. Den innehåller värningsbroschyrens innehåll, adresslista till lokalföreningar, kontaktpersoner och riksstyrelse, förteckning över rubrikerna i vallbreven, vallbrev äldre än ett år för ett antal år tillbaka, länk till kassören för medlemskap samt information om aktuella händelser nationellt och internationellt, t.ex. årsmöte, sommarmöte, lokala möten, vallmästartävling, EGF etc. Vidare finns information om när, var och hur man kan söka medel i vallodlingens intresse samt olika typer av remissyttranden från föreningen. Ett artikelarkiv finns med t.ex. rapporten från Vallseminariet om baljväxter 2001, om styrelsens studieresor till Storbritannien 2003, Belgien 2007, Österrike 2011 och om Vallfröseminariet 2004 och Vallkonferens 2014. Under året har fortsatt arbete skett med att komplettera hemsidan på olika sätt.

Kolmården den 20 november 2015

Itte Weidman
Ordf.

Nilla Nilsson-Linde
Skr.

Anna Carlsson
Vice ordf.

Lars Jakobsson
Kassör

Per Rudengren

Gunnar Liljebäck

Jan Jansson

Årsmöte i Svenska Vallföreningen

Välkommen till Västerbotten och SLU i Umeå

Grovfoder i utfodringen – kvalitet, effekter och miljöpåverkan

Tisdag 4 november 2014

Årsmötet arrangeras av Vallföreningen i Västerbotten
i samarbete med SLU, Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap

Program

I år håller Svenska Vallföreningen sitt årsmöte i Umeå. I samband med årsmötet genomför vi ett seminarium kring aktuella frågor om grovfoderproduktion och grovfoderutnyttjande. Det senaste från forskningen på SLU i Umeå presenteras, men vi tar också upp aktuella politiska frågor och får en rapport från EGFs senaste kongress. Ta också chansen och träffa Svenska Vallföreningens styrelse.

Plats: SLU, Inst. för norrländsk jordbruksvetenskap, Skogsmarksgränd, Umeå

Kostnad: Västerbottens Vallförening bjuder på fika och lunch.

Anmälan: Senast måndagen den 27 oktober 2014 till Gröna Navet, tel: 090-16 41 83 eller e-post: gronanavet@umea.se

Information: Lars Ericson, tel: 090-16 41 81, 070-56 48 539, e-post: lars.ericson@umea.se

Resesättn.: Svenska Vallföreningen har satt av en summa för resebidrag till representanter från våra lokala vallföreningar. Hör av er till lars.jakobsson@lrf.se. Först till kvarn gäller ....

Resa och boende: Till och från Umeå över dagen tar man sig med flyg från Stockholm, Göteborg och Malmö. Sök hos Norwegian (rekommenderas från Stockholm), Malmö Aviation (rekommenderas från Göteborg och Malmö) eller SAS (dyrast). Alternativet är nattåg till och från med SJ med utgångspunkt från samma städer. Boende kan sökas via visitumea.se eller booking.com men skynda på, mycket är redan bokat!

- 09.30 Samling och kaffe
- 10.00 Välkomna
  - *Itte Weidman*, ordf. Svenska Vallföreningen och
  - Mats Marklund*, ordf. Västerbottens Vallförening
- 10.10 Aktuell grovfoderforskning vid Institutionen för norrländsk jordbruksvetenskap (NJV), SLU
  - *Mårten Hetta*, prefekt, NJV
- 10.40 Faktorer som påverkar metanemissioner hos mjölkkor
  - *Mohammad Ramin* och *Pekka Huhtanen*, NJV
- 11.10 Bensträckare
- 11.20 Vallen i den nya jordbrukspolitiken
  - *Sofia Björnsson*, jordbrukspolitisk expert, LRF
- 12.00 Lunch
- 13.00 Metoder att förutsäga konsumtionen hos mjölkkor
  - *Sophie Krizsan*, NJV
- 13.30 Gräsplantornas yttre och inre egenskaper påverkar vallens näringsvärde
  - *Anne-Maj Gustavsson*, NJV
- 14.00 Vallen i växtföljden – hur påverkas innehållet av kol i marken?
  - *Lars Ericson*, Forslundagymnasiet och Växa Sverige
- 14.30 Kaffe
- 14.50 Rapport från EGF i Wales i ord och bild
- 15.10 Träffa styrelsen!
- 15.30 Svenska Vallföreningens årsmöte
- 16.15 Avslutning

Välkommen!

ANTAL BETALANDE MEDLEMMAR I SVENSKA VALLFÖRENINGEN

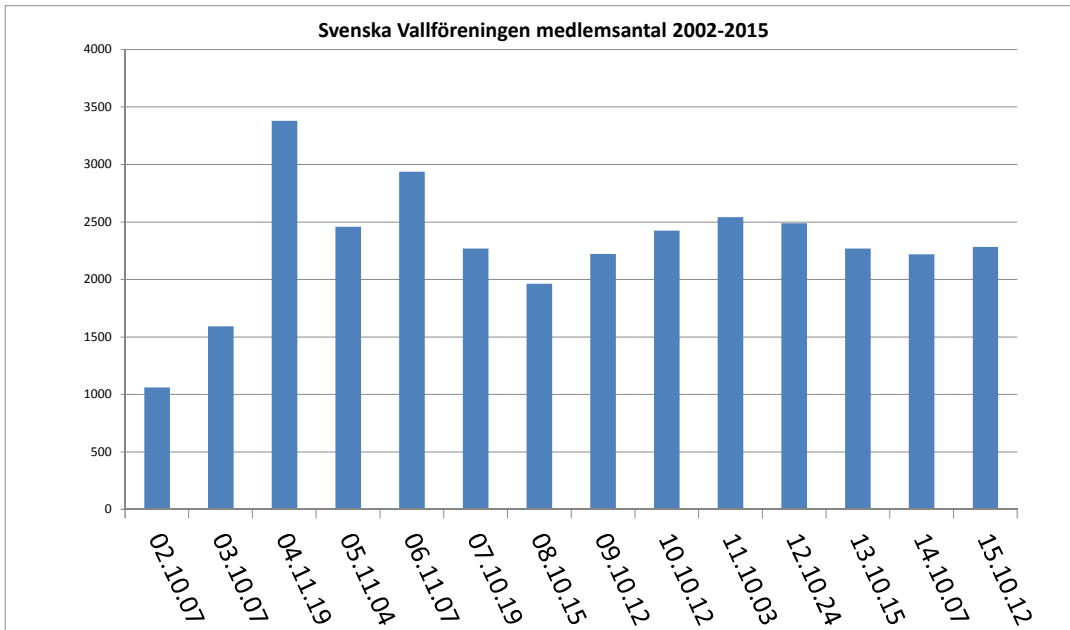
Värvat

Lokalavd. eller län	Bet.02. 02.10.07	Bet 03 03.10.07	Bet 04 04.11.19	Bet 05 05.11.04	Bet 06 06.11.07	Bet 07 07.10.19	Bet 08 08.10.15	Bet 09 09.10.12	Bet 10 10.10.12	Bet 11 11.10.03	Bet 12 12.10.24	Bet 13 13.10.15	Bet 14 14.10.07	Bet 15 15.10.12
Skåne	127	118	780	464	371	325	281	244	218	470	306	262	327	262
Uppland	104	95	260	179	167	146	140	124	232	169	256	211	190	205
Skaraborg	77	204	307	187	161	141	128	251	185	151	184	152	135	179
Halland	104	280	211	178	164	151	133	207	161	141	180	152	139	162
Östergötland	52	207	273	174	149	132	115	177	140	116	156	138	120	154
Värmland	59	66	191	129	113	95	89	151	106	91	154	127	106	134
Sjuhärad	78	70	213	151	131	120	109	156	136	119	142	126	107	130
Jönköping	37	32	243	153	116	96	86	71	307	174	126	141	117	96
Västsvrige	64	191	133	110	104	93	122	114	76	107	100	95	104	68
Västerbotten	7	7	7	4	137	91	79	73	70	60	98	85	65	108
Örebro	49	42	133	96	85	73	65	156	103	78	97	85	77	96
Gotland	16	16	12	156	74	63	51	41	38	134	85	70	148	91
Sörmland	34	32	31	91	60	48	42	36	32	103	82	66	104	80
Gävleborg	51	41	38	31	166	104	75	59	48	137	79	74	74	93
Dalarna	45	39	34	29	158	101	79	64	55	124	69	84	74	72
Jämtland	31	32	30	26	120	83	66	52	42	73	64	51	66	53
Västmanland	36	32	121	81	63	54	47	41	36	35	57	48	37	62
Västernorrland	11	7	7	5	135	75	48	38	31	23	54	47	33	51
Södra Kalmar	7	8	206	111	77	55	45	37	104	68	44	87	63	56
Tjustbygden	32	37	116	75	57	51	44	36	74	50	43	34	30	24
Norrbottn	23	22	20	17	60	36	27	24	25	23	42	37	34	49
Kronoberg	10	10	9	8	156	85	62	43	97	48	39	58	40	32
Blekinge	7	6	6	5	114	53	31	29	111	49	33	40	29	28
RIKET	1061	1594	3381	2460	2938	2271	1964	2224	2427	2543	2490	2270	2219	2285

Bet 13 13.06.30	Bet 14 14.06.30	Bet 15 15.06.30
262	324	260
209	184	196
149	133	173
151	138	161
137	119	142
126	106	134
126	107	128
139	117	91
100	112	64
83	65	107
84	74	96
70	146	92
66	102	81
64	74	83
60	74	72
50	63	53
47	37	61
47	33	29
86	63	57
34	30	21
37	34	29
57	40	32
38	29	28
2222	2204	2190

Aktivitetsbidrag godkända lokalföreningar 2014 för utbetalning

Lokalavd. eller län	Bet 13 13.10.15	Bet 14 14.10.07	Värkning 2014	Antal för bidrag	Godkänd datum	Att betala antal*100 kr
Skåne	262	327	74	253	15-07-09	25 300
Uppland	211	190	0	190	15-07-09	19 000
Skaraborg	152	135	0	135	15-07-09	13 500
Halland	152	139	0	139	15-08-06	13 900
Östergötland	138	120	0	120	15-08-06	12 000
Värmland	127	106	0	106	15-07-10	10 600
Sjuhärad	126	107	0	107	15-07-09	10 700
Jönköping	141	117	0	117	ej lokalf.	
Västsvrige	95	104	0	60	15-07-09	särskild ordn.
Västerbotten	85	65	0	65	15-07-09	6 500
Örebro	85	77	0	77	15-07-09	7 700
Gotland	70	148	89	59	ej lokalf.	
Sörmland	66	104	44	60	ej lokalf.	
Gävleborg	74	74	1	73		
Dalarna	84	74	0	74		
Jämtland	51	66	22	44	ej godk.	
Västmanland	48	37	0	37	ej lokalf.	
Västernorrland	47	33	0	33	ej lokalf.	
Södra Kalmar	87	63	0	63	ej lokalf.	
Tjustbygden	34	30	0	30	ej godk.	
Norrbottn	37	34	0	34		
Kronoberg	58	40	0	40	ej lokalf.	
Blekinge	40	29	0	29	ej lokalf.	
2270	2219	230	1945	119 200		

<i>Lokalförening</i>	<i>Aktiviteter</i>	<i>Kommentarer</i>
Uppland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140403 på Ultuna, Uppsala. Rolf Spörndly och Thomas Pauly: Foderkonservering – vad finns under plasten? Effekter av korta inläggningsavbrott i plansilo, mögelsvamp i vallfoder inplastat i balar, förluster vid ensilering. • Fokus-kurs Bete på Lövsta, Uppsala 140521: Nilla Nilsson-Linde, SLU: Hur får vi en tålig och högavkastande betesvall? Eva Spörndly, SLU: Hur får man hög tillväxt eller mjölkproduktion på bete? • Markkväll 140717 hos Bengt Eriksson, Tånga, Alunda. Hur ser det ut under vallen? Bengt hade dränerat ett fält som hade strukturkalkats och Vallföreningen bjöd in till fältvandring med efterföljande grillning bland rör och grus. David van Alphen de Veer, dräneringsexpert, HS Konsult AB, fältvandrade på temat dränering och markpackning. Björn Järpemo, Svenska Agri Produkter AB, berättade om kalkning och strukturkalk. 	<p>Ca 20 deltagare. Samarrangemang med Växa Sverige. Utställare fanns på plats.</p> <p>Efterföljande grillning.</p>
Södermanland	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Östergötland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140327 på Sjöggestad Motell. Hanna Almérus och Anders Månsson, HS: Trender i vallodlingen, vilka arter ökar och minskar och varför? Visning av Grovfoderverktyget. • Vall 2014, Vreta Kloster 140807. 	Ca 20 personer.
Tjustbygden	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----

<p>Skåne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och Grovfoderdag 140227 på Humlalyckan i Rickarum. Kerstin Andersson och Michaela Baumgardt, HIR Malmöhus: Stallgödselkurs om regelverk, innehåll av kväve och värdet av gödseln. Sara Bergström, HS Halland: Separering i flytgödselbrunnar samt ogrässpridning. Linda af Geijersstam, HS Kalmar, Mats Håkansson HS Kristianstad och Ola Carlsson, Fjärlov: Introduktion i Grovfoderverktyget. Christian Swensson Partnerskap Alnarp: Majsens näringsvärde och utveckling vid skörd. • Borgeby Fältdagar 140625–26. Medverkade i Svenska Vallföreningens tält intill Valldemonstrationen. Gemensam guidning av HIR och fröfirmorna i demon för vallblandningar, rotröta i klöver, höstsådd vall, rutvisa majsogräs, vall nonstop med maskinrådgivare, Grovfoderverktyget och Johan Håkansson, Dalby, som bidrog med fyrkantsbalar av god kvalitet för hästar. • Majsdag 140909 på Bollerups Naturbruksgymnasium. Anders TS Nilsson, SLU: Inverkan av majs i växtföljden på förekomsten av fusarioser i stråsäden. Sven-Erik Svensson, SLU: Majs som biogassubstrat. Henrik Hallqvist, Jordbruksverket: Ogräsbekämpning i majs. Sortrepresentanter från fröfirmor: Sortförsök i ensilagemajs. Louise Aldén och Cecilia Söderlind, Jordbruksverket: Majsmott. 	<p>40 deltagare varav 30 medlemmar.</p> <p>Skånska Vallföreningen gjorde utskick med Grovfoderodlars guide till Borgeby. En naturlig samlingsplats för alla vallodlare.</p> <p>Samarrangemang med HS i Kristianstad, Partnerskap Alnarp och Skånesemin.</p>
<p>Halland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140130 i Vinbergs bygdegård. Grovfoderseminarium. Rolf Spörndly, SLU: Olika hackselängd på grovfoder, mögel och täthet i rundbalar samt lagringsförluster vid olika packning i plansilos och hur viktigt det är med en god packning. 	<p>50 deltagare. Samarrangemang med Länsstyrelsen i Halland och Växa Sverige.</p>

<p>Halland forts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fältvandring 140513 hos Eva och Roger Arvidsson, Idala Ätran, Årets Vallmästare 2013 i Halland. Vallar, vilka ofta är en till två veckor senare i utvecklingen jämfört med vid kusten studerades. Även insädd i helsäd diskuterades. Efter vallvandringen ville många även titta på deras relativt nya ungdjursstall. Anna Aurell Svensson, Caroline Persson och Ann-Theres Persson från Växa Sverige medverkade. • Studiebesök 140709 hos höproducenterna Roland och Anna-Lena Kollberg, Sotared. Kvalitetshö för avsalu. Extra tillskottsvärme vid torkningen av höet kan tillsättas om så skulle behövas. 	<p>Ca 25 deltagare. Samarbete med Länsstyrelsen i Halland och Växa Sverige. Juryns motivering: ”De hade lyckats producera ett vallfoder med en hög och jämn kvalitet i ett treskörden system. Trots inlandets förutsättningar, med många små skiften och ofta mer regn vid normal skördetidpunkt, hade de fått fram en utmärkt kvalitet. Detta har gjort att de har kunnat spara mycket kraftfoder i sin mjölkproduktion och därmed kunnat hålla nere kraftfoderkostnaden.</p>
<p>Sjuhäradsbygden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140312 på Torsbo Fritidsgård. Husdjursrådgivare Emelie Wickström, Rådgivarna Sjuhärad: Hållbar proteinförsörjning. Kraftfoderförsörjningen med även grovfoderprotein diskuterades. Dessförinnan gjordes ett studiebesök och stallvandring på Borrarps Gård, Dalstorp, som drivs av familjen Trawniczek sedan 15 år tillbaka. Driften är ekologiskt med ca 130 kor, vissa av rasen Brown Swiss. Förmedling av Brown Swiss-sperma till andra gårdar, försäljning av träull som ”juverdukar”, uppfödning av hopphästar och tillverkning av Borrarps Gårdsglass är andra verksamheter på gården. • Tre vallfältvandringar i maj; Tomas Carlsson, Bosgården Rävlanda, Kjell Karlsson, Ullasjö Amundtorp, Svenljunga och Muregårds Lantbruk, Nygården Murum. • Fältvandring 140812, Rådde Länghem 	<p>Smakprov av de olika glasssorter som tillverkas på Borrarp att avnjutas till kaffet vid årsmötet.</p> <p>Samverkan med Rådgivarna och LRF.</p> <p>Samverkan med Hushållnings-sällskapet och Rådgivarna.</p>

Skaraborg	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140306 på Hushållningssällskapet, Skara; Helsäd. Grovfoderverktyget. Genomgång inför säsongens Vall-ERFA-grupper • Totalt 8 Vall-ERFA-träffar ; Maj – Stommen, WM:s ekobruk och Kårtorp (Tibro). Jun – Tidavads Ekolantbruk, G;a Karstorp och Viken. Oktober – Vindstorp och Mån-sagården. • Vallföreningen genomförde prognosklippning inför skörd 3. 	<p>15-tal deltagare.</p> <p>Varierande antal deltagare från 0 till 20 st. Finansiering av Nöt-kreatursstiftelsen.</p>
Västsverige – HS Väst Tema Vall	<ul style="list-style-type: none"> • Kurskväll 140130. Lean Lantbruk – vad är det? Så här har vi använt Lean på mjölk- och växtodlingsföretaget bland andra programpunkter. • Studieresa till Borgeby fältdagar. • Visning av valldemonstrationer med sådjupsvariationer för olika vallfröer på två gårdar. 	<p>70 deltagare varav ca hälften var vallföreningsmedlemmar. Lyckad tillställning med gott sorl i pausen!</p> <p>27 deltagare. Alltid lika uppskattat!</p> <p>Svårt att få deltagare när demon visas.</p> <p>Alla Tema Vallmedlemmar har fått medlemskap i Svenska vallföreningen. Medlemmarna får därigenom tillgång till Vallföreningens Vallbrev och centrala aktiviteter. Den lokala verksamheten sköts av HS. Alla Tema Vallmedlemmar får HS Växtodlingsbrev med inriktning Vall samt EU-brev. Man har också fått rabatter t.ex. på EU-ansökan.</p>
Värmland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140227 på HS, Karlstad. Seminarium Gödsling för en bättre vall. Försöksledare Eva Salomon, JTI: gödslingsstrategier med stallgödsel och N- gödsling, baserat på försöksresultat. Daniel Hedeås och Lina Ulff-Delprato, HS: K-, S- och Mg-gödlingsbehov. 	<p>14 personer och 3 rådgivare.</p>

<p>Värmland, forts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vallträff 140513 på Lillerudsgymnasiet – Etablering för en bättre vall. Driftsledare Christian Fjellström, Lillerudsgymnasiet: jordbruksdriften och Lantbruksgymnasiet. Lennart Viklund, Lantmännens specialist på grovfoder: Vallanläggning i allmänhet och vallfrösortimentet som Lantmännen marknadsför. Kjell Gustavsson, Värmland: Vallsortiment med kommentarer. Lina Ulff-Delprato och Daniel Hedeås, HS: Försöksresultat från valletablering. Christian Fjellström: Vallvandring och fortsatt diskussion kring etableringsmetoder, fröblandningar och aktuella odlingsfrågor. • Halvdag 141204: Vildsvin – hot eller resurs? Johanna Lidén, Länsstyrelsen: Skador i grödor på åkrar och i betesmarker. Britt-Marie Nordquist, LRF:s Regionstyrelse och konsult i skog, jakt och vilt: Vildsvinens biologi. Olika skyddsåtgärder mot skador och den lagstiftning som reglerar vilka möjligheter man har som markägare eller arrendator att påverka djurpopulationer. Göran Lindgren: Bilder från Vall 2012, Östergötland, där man visade maskiner för att försöka återställa skador i vallar efter vildsvin. 	<p>15 deltagare och 5 aktörer. Samarrangemang med HS Värmland, Värmlands Nötköttsproducenter och med finansiering bl.a. via Mjölakens framtid i Värmland. Avslutades med lunch i skolmatsalen.</p> <p>10 deltagare och 1 föreläsare.</p>
<p>Örebro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mailutskick om Grovfoderverktyget till alla medlemmar. • Fältvandring 140707 på Kvinnerstaskolan – odlingsförsök med baljväxtvallar (esparsett och rödklöver) och en gård – helsäd och vallar med olika vallfrösor. Diskussion om vallanalyser. Anna Redner, HS och Niklas Johansson, Växa Sverige medverkade. • Årsmöte 141202 i Brunnsparken i Örebro. 	<p>Ca 40 deltagare. Samarrangemang mellan Örebro läns vallförening och projektet Mjölkgreppet. Föreningen bjöd på grillad korv och kaffe. Intressant och trevlig fältvandring.</p> <p>Ca 5 deltagare. Anordnades i anslutning till den medlemsträff som Arla och projektet Mjölkgreppet ordnade.</p>
<p>Västmanland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>Föreningen har avvecklats under året</p>
<p>Dalarna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>-----</p>

Gävleborg	• -----	-----
Jämtland, Härjedalen	• -----	-----
Västerbotten	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 140227 på Edelviks folkhögskola i Burträsk. Eva Spörndly, SLU, Uppsala; Att beta eller inte beta. Carina Gunnarsson, JTI; Två eller flera skördar i vallen? • Fältvandringar vecka 23 och 24; Jon Stenvall, Drängsmark, Göran Edholm, Önskanäs, och Kent-Olof Jacobsson, Kussjön. Vallföreningen har berättat kort om sin verksamhet. • Svenska vallföreningens årsmöte 141104 i Umeå. Seminarium kring vallfrågor; forskning från SLU i Umeå kring utfodring, metanbildning, gräsensutveckling, samt vallen och växtföljden. Sofia Björnsson, LRF: Hur påverkar den nya jordbrukspolitiken vallodlingens förutsättningar i Sverige. Dagen hade ett 25-tal deltagare. 	<p>25-tal deltagare</p> <p>40-tal deltagare totalt. Samarangemang med Forslundagymnasiet. Lantmännen sponsrade med fika och hamburgare. Vallföreningen har bidragit med synpunkter på upplägget.</p> <p>30-tal deltagare</p>
Norrbottn	• -----	-----

Jordbruksverket, Regelenheten Ekologisk produktion

Svenska Vallföreningens styrelse har i dag 2015-03-02 på ett möte i Jönköping behandlat en fråga om *Ansökan om individuell utsädesdispens* som Jordbruksverket fått in från Anna Carlsson, Skogsgård Getinge, angående att få använda konventionellt odlat utsäde av den diploida engelska rajgrässorten Indicus 1.

Vår representant i den rådgivande gruppen Lars Jakobsson föredrog ärendet. I vårt beslut och ställningstagande i styrelsen deltog inte v. ordf. Anna Carlsson Skogsgård, inte heller sekreteraren Nilla Nilsson-Linde, SLU.

Anledningen till dispensansökan gäller sorten Indicus 1:s mycket goda vinterhärdighet. Trots att Skogsgård ligger på sydligare breddgrader i Halland så kan en barfrost under vårvintern där ge mycket stora utvintringsskador i det engelska rajgräset. Gårdens välomvittnade betesstrategier bygger till stor del på det engelska rajgräsets produktionsförmåga.

Vårvintern 2013 gav stora utvintringsskador på Sydsvenska höglandet och i Halland. I ett av de officiella sortförsöken i landet, Rådde gård i Länghem, var Indicus helt överlägsen andra på marknaden förekommande sorter. Den vanligt förekommande sorten Kentaur hade på våren en planttäthet på 27 % av full planttäthet medan Indicus hade 65 %, en avsevärd skillnad som resulterade i en avkastningsskillnad mellan dessa sorter i första skörden på hela 1 900 kg ts/ha till Indicus fördel (73 % större avkastning). I totalavkastningen för detta andra vallår skiljde det drygt 3 000 kg ts/ha. Som en parentes kan nämnas att dessa resultat relateras i marknadsföringen för sorten Indicus.

Någon kan anföra att detta gällde på en plats ett år och saknar relevans i det stora hela. Men det är just sådana år där man får stora vinterskador som det är viktigt att ha en sort som klarar dessa påfrestningar. Det ekologiska lantbruket har ju större krav på betesgång och begränsningar i kraftfodergivan och i detta sammanhang så passar vallar med förhållandevis stor andel engelskt rajgräs bra in – det är beteståligt med bra energivärde. Med nu gällande regler för ekologiskt vallfrö i det engelska rajgräset anser Svenska Vallföreningen att en breddning av antalet sorter av ekologiskt frö bör eftersträvas.

Svenska Vallföreningen anser med stöd av ovanstående att Anna Carlsson bör beviljas dispens för att använda konventionellt frö av sorten Indicus 1. Sökanden kommer inte i någon större grad att gynnas ekonomiskt av att köpa in konventionellt utsäde i denna ganska ringa kvantitet.

Grasslands and herbivore production in Europe and effects of common policies

---

Christian Huyghe, Alex De Vlieghe, Bert van Gils & Alain Peeters present the first open access ebook, funded by and written during the European Multisward project.

Funded by and written during the European Multisward project, this open access ebook presents an inventory of grasslands and forage crops in Europe by placing them in the production system in which they are embedded, and studying the technical, economic and regulatory determinants of past and present trends. Profusely illustrated with maps, it also features many case studies in all European regions and interviews of farmers and key stakeholders.

The European project Multisward aims at supporting developments and innovations in grassland use and management in different European farming systems (including low-input and organic farming systems), pedoclimatic and socio-economic conditions i) to enhance the role of grasslands at farm and landscape levels to produce environmental goods and to limit the erosion of biodiversity and ii) to optimise economic, agronomic and nutritional advantages for the development of innovative and sustainable ruminant production systems.

The identification of the innovations and their implementation required an exhaustive analysis of the state of grasslands and herbivore production in Europe including how they changed over decades. The effects of public policies were investigated. The results of this analysis are published in the present book.

See also

[How to read .epub ebooks?](#)

The ebook in :

[ProdiInra](#) - the open access archive of Inra

[Quae](#) - the French scientific and technical publisher

To download

Grasslands and herbivore production in Europe and effects of common policies - epub (.EPUB)

Grasslands and herbivore production in Europe and effects of common policies - pdf (.PDF)

Writing: Eric Marchoux

Creation date: 26 March 2014

Update: 10 April 2014

© INRA 2013

På Norrby Ängar är en effektiv vallproduktion basen för den ekologiska nöt- och lammproduktionen.

Sommarmöte med full agenda

SMÅLAND Svenska Vallföreningens sommarmöte kombinerades i år med utställningen Vall 2014. Ett 40-tal medlemmar tog del av intressanta maskin- och gårdsvisningar i trakterna av Vetlanda och Eksjö.

Efter Vall 2014 förflyttade vi oss till det böljande landskapet av åkrar blandat med ekskogar, betesmarker, sjöar och djupa barrskogar i Smålands trädgård och till Wallby Säteri i Skirö.

Följande dag startade tidigt med besök på Vasen i Nye där Kjell och broder Per Sandahl äger och leder ett mjölkproduktionsföretag som vid millennieskiftet installerade en av DeLaval's första mjölkningsskaruseller. I dag finns 550 mjölkande kor och totalt 1 400 nötkreatur på 1 100 ha åkrar och beten inom en radie på 1,5 mil, vilket ger bygden liv.

Kjell berättade om en gård i ständig utveckling sedan 1976, då han trädde in i faderns företag genom att ta över de tre kor som var dräktiga. Sedan 2010 säljs mjölken till Skånemejerier.

Resan fortsatte mot Repperda Hemman där Yngve Henriksson berättade om gården och de enorma stenmurarna samt körde med sina oxar. Gården, som har fornhistoriska anor, har brukats av Yngve sedan 1980 i tredje generation. Det uppskattas att 80 000–90 000 m³ sten har brutits, vilket har grundlagt markvägar och stenmurar.

Yngve brukar själv 260 ha skog samt en mindre del av marken för att bland annat föda ett 40-tal tackor. Resten, 30 ha åker och 35 ha bete, arrenderas av Leif Carlsson som föder upp ekologiska vallfodertjurar.

På Repperda Hemman finns 1 400 meter stenmur med största vidd på 9 meter.

Genom höstkalvning får de en mycket god tillväxt under betessäsongen och blir slaktmogna redan vid 14 månaders ålder.

För lunch styrdes kosan till Norrby Ängar i Eksjö där familjerna Hörnlén i två generationer med Kalle i spetsen tog emot. I ett nytt stall för 80 djur föds cirka 40 kalvar upp per år för slakt efter två betessäsonger och därtill hålls cirka 30 tackor. Efter tidigare försäljning och distribution av köttlådor direkt till konsument säljs numera alltmera i den egna gårdsbutiken.

Sista besöket gjordes på Torsjö Säteri. Göran Källner med sönerna Henrik och Kristoffer har ett nybyggt kostall för 500 kor med 50 platserskarusell. De är mycket engagerade vall- och majsodlare. Till gården hör 350 ha åker och 150 ha naturbete för totalt cirka 1 000 djur. Efter ett par uppskattade dagar skildes deltagarna med ett särskilt tack riktat till Kjell Sandahl och hans rådgivare Per-Anders Andersson, Agroråd.

LARS JAKOBSSON
& NILLA NILSDOTTER-LINDE
Svenska Vallföreningen, www.svenskavall.se

Carina och Ulrika Brydling.

Kockar gästade sommarmöte

Gotlands Nötköttsproducenters sommarmöte gästades av före detta landslagskocken **Carina Brydling** och hennes syster **Ulrika**.

Carina och Ulrika Brydling valde att bjuda sommarmötets deltagare på lite udda styckningsdetaljer, nämligen nötrulle och nötlägg. Nötrullen och nötläggen var huvudingredienser i två olika rätter som tillagades under lång tid och bjöd på en stor smakupplevelse.

Till vardags frilansar systrarna som kockar, de skriver kokböcker och Ulrika är lagledare för juniorkocklandslaget. Ulrika är utbildad sommelier och var under Almedalsveckan ledare för unga ekokockar som lagade mingelmat.

Sommarmötets deltagare diskuterade svensk mat, och då i synnerhet nötkött, med systrarna Brydling. På frågan vad systrarna vill ha av uppfödarna var svaret klart: ursprungsmärkning, spårbarhet till gården och att mörning är A och O.

Sommarmötet hölls hos Olof och Lars Farinder vid Stenstugårds i Viklau som presenterade sin produktion och visade sina stallar för dikor kviguppfödning.

97%

av tidningen Nötkötts läsare anser tidningen vara intressant, aktuell och trovärdig.

Det visar den senaste läsarundersökningen där 300 prenumeranter sagt sin åsikt om tidningen.

nötkött

Juryn imponerades av att Svenskt kött med små resurser på kort tid lyckats få konsumenterna medvetna om svenska bönders omsorg om djur och miljö.

FOTO PAMELA HANNE

Livsmedelspris till Svenskt kött

- Vi på Svenskt kött är mycket stolta och glada för Livsmedelspriset, säger Maria Forshufvud, vd för Svenskt kött, i ett pressmeddelande.

Utmärkelsen delas ut av Livsmedelsföreningen till en person, organisation eller företag som på ett inspirerande och innovativt sätt tagit initiativ till eller utvecklat förutsättningar för att öka livsmedelsnäringens konkurrenskraft och utveckling.

Juryn motiverade sitt val med att Svenskt kött på knappt tre år och med små resurser lyckats höja svenska konsumenters medvetenhet om ursprung, köttkvalitet och kvalitets-

kött. Organisationen har dessutom gjort konsumenterna medvetna om det fantastiska jobb som svenska djurbönder lägger ned på att producera kött som visar omsorg om både djur, miljö och människors hälsa. För att ytterligare förbättra själva produktkvaliteten fortsätter man nu med att utveckla en svensk marmoringsstandard.

- Det är en förmån att få arbeta med det svenska köttet som har starka värden att kommunicera. Den framgång som den frivilliga ursprungsmärkningen Svenskt kött haft visar på kraften som finns när hela livsmedelskedjan går samman, säger Maria Forshufvud, vd Svenskt kött.

Yngve Henriksson, Repperda Hemman, ägnar sig åt en kulturgärning med sina arbetsoxar.

FOTO NILLA NILSDOTTER-LINDE

Gammalt mötte nytt vid sommarmöte

Effektiv vallodling mötte gamla metoder på Svenska Vallföreningens sommarmöte i trakterna av Vetlanda och Eksjö. Såväl mjölk- som

diko- och lammproduktion studerades och goda exempel gavs på hur man på olika sätt kan marknadsföra och sälja sina produkter.

Jordbrukaren utkommer till alla jordbrukare i Östergötland, södra Södermanland, norra Småland, Örebro län och Värmlands län.

LANTBRUK

Lovanggruppen var med på mässan. Ulrik Lovang framför demonstrationsodlingarna.

Mats Weinesson från Götala gård berättade om framtidsföretag.

Vreta naturbruksgymnasium fanns förstas med på mässan. Åsa Rytt-hammar och Kalle Hellström.

Sekreteraren i Svenska vallföreningen, Nilla Nilsdotter-Linde.

Fokus på Sveriges största gröda

Lantbruksmässan Vall 2014

VRETA KLOSTER (JB)
Mässan Vall 2014 erbjöd som vanligt ett rikt utbud på utställare och demonstrationer. Vall talas det oftast oförtjänt relativt lite om, men den är faktiskt Sveriges största gröda och mässan lyfte den. Det fanns också nya inslag i form av seminarier som rörde förnybar energi.

Vartannat är ges en Markmässa, vartannat en Vallmässa. 2014 var det dags för Vallmässa. Den ges på Vreta Naturbruksgymnasiums marker vid Järgården medan Markmässans lokalisering i länet skiftar mellan de år den ges.

Vallmässan hade ett gediget utbud. Ett 40-tal utställare med olika sorters anknytning till lantbruk och förnyelsebar energi hade anmält sig till årets mässa. Flertalet av dem som inte visade maskiner hade platser i det stora tältet.

Maskindemonstrationerna pågick på ena sidan av området. De tycks alltid lika populära och samlade även i år många åskådare.

Det visades också demonstrationsodlingar och även där fanns rådgivning att få. Till odlingarna och rådgivningen hörde förstås den numera så självklara "gropen". Den är, precis som den kallas, en grop men grävd så att den visar ett vinkelrätt tvärsnitt av marken. Bättre pedagogik finns knappt då man ser markpackning, olika grödors rötter och hur det förhåller sig under markytan.

Nytt för i år var ett antal seminarium kring förnyelsebar energi. På programmet fanns därför föredrag om solceller av Andreas Molin. Mats Weinesson från Götala gård och Håkan Wahlstedt från Hidinge/Lekebergs bioenergi samt Karin Varverud från Energifabriken berättade om så kallade framtidsföretag som

Många maskiner och traktorer visades på Vall 2014

använder förnyelsebar energi.

Jordbrukaren har tidigare rapporterat om gårdar som med goda resultat gått över till fossilfritt. Det ligger i tiden och intresset ökar. Övergången till sådant som RME (biodiesel från raps) är inte svår.

– Det är viktigt att ha tankarna rena, säger Mats Weinesson, annars är det en enkel omställning. Jag hoppas också på att det kommer en eldriven traktor.

Det är inte längre så långt borta att eldrivna traktorer kan bli verklighet. Sådana planer har funnits på flera håll och nu närmar sig tekniken en lösning. Kan sådant som batterifrågan ordnas så finns efterfrågan.

Flera av besökarna framförde hur betydelsefull vallod-

lingen är och hur förvånande liten uppmärksamhet vall ändå får. Vallodlingen behöver lyftas och den här mässan välkomnas. Sekreteraren i Svenska Vallföreningen, Nilla Nilsson-Linde, och andra därifrån var på plats. Nilla jobbar annars på SLU i Uppsala.

– **Vall är den största** grödan i Sverige, berättar hon. Svenska vallföreningen har 2 200 medlemmar. Mycket av arbetet sker genom våra 17 lokal-föreningar.

– En viktig del för oss centralt är att göra Vallbrev. Det kommer sju stycken om året. I breven försöker vi fånga upp forskningsresultat, lästips och rapporter från lokala möten.

– Vi har ett gemensamt möte varje år. I år är dag ett

LRF:s regionordförande, Peter Borring, gick runt med mikrofonen och pratade med utställare och besökare. Här intervjuar han Helene Oscarsson, koordinator på Vreta Kluster.

av mötet här på mässan. Sedan fortsätter vi till Wallby säteri i Småland. På de här mötena brukar rådgivare, forskare och lantbrukare delta.

Mixen ger givande diskussion av växt, djur, teknik och ekonomi.

– Det är härligt med sådana här dagar med vallen i fokus!

Föreningens årsmöte är förlagt till senhösten.

**Text och bild:
BO BÄCKMAN**